

Međunarodni dan borbe protiv ambrozije

20. lipanj 2020.

Ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia* L.) je u narodu poznata pod nazivima: kratka ambrozija, limundžik, partizanka, fazanuša i pelinolisna ambrozija.

Obična ili kratka ambrozija je samonikla biljka južnih predjela Sjeverne Amerike, a unesena je u Europu sredinom 20. stoljeća. Cvijeta tijekom kolovoza i rujna i oprašuje se vjetrom. Njezina se pelud smatra najjačim prirodnim alergenom našega podneblja. Zbog svojeg utjecaja na zdravlje ljudi, ali i na gospodarstvo, ambrozija je postala najpoznatija invazivna korovna biljka na svijetu. Najčešći je korov u kukuruzu, soji, suncokretu, šećernoj repi i povrtnicama.

Slika1 : *Ambrosia artemisiifolia* L.

Procjenjuje se da će klimatske promjene i disperzija sjemena ambrozije povećati koncentraciju peludi ambrozije u zraku četiri puta do 2050. godine

U Europi su tri velika područja zaražena ambrozijom: Karpatski bazen/Panonska nizina, Francuska regija Rona-Alpe i sjeverna Italija. U Hrvatskoj je ima najviše na prostoru između Save i Drave, ali se širi i uz morsku obalu (Zadar, Istra, ušće Neretve).

Zavod za javno zdravstvo Osijek je prvi u Hrvatskoj započeo mjerenje alergene peludi u zraku davne **2001.** godine, i jedini je u Osječko-baranjskoj županiji, koji obavlja mjerenje i analizu alergene peludi u zraku u svrhu prevencije inhalacijskih alergijskih bolesti, kako na lokalnoj tako i na međunarodnoj razini. Pravovremene informacije o riziku izloženosti, preduvjet su za sprječavanje simptoma i upravljanje alergijskim bolestima.

Determinacija alergene peludi zahtijeva stručno znanje i iskustvo u mikroskopiranju i poznavanju vrsta peludi, kao i statističke metode u obradi i prezentiranju dobivenih rezultata. Ti rezultati se koriste kod lakšeg i točnijeg dijagnosticiranja i liječenja alergija na određenu pelud.

U Hrvatskoj je razvijena mreža zavoda za javno zdravstvo koji provode monitoring peluda u zraku i na svojim mrežnim stranicama, putem lokalnih medija i mobilne aplikacije „Peludna prognoza“ svakodnevno obavještavaju javnost o koncentraciji alergenoga peluda u zraku.

Budući da su alergije najčešće na pelud ambrozije, trebamo udružiti snage u suzbijanju ambrozije u svom okruženju (na malim površinama) i zajedničkim akcijama na većim površinama. Mlade biljke je najbolje plijeviti u proljeće, redovito okopavati posađene kulture, kositi travnjake i neobradive površine ili koristiti herbicibe. Predviđene radnje treba obaviti do cvjetanja biljke, a površine zakorovljene ambrozijom prijaviti nadležnom komunalnom redarstvu.

Kada biljka pusti pelud poželjno je smanjiti izloženost ambroziji.

ZAJEDNIČKIM AKCIJAMA POBIJEDIMO AMBROZIJU I DIŠIMO LAKŠE!

Osijek, 19.06.2020.

Služba za zdravstvenu ekologiju

Mr.sc. Zdenka Šušić, dipl.ing. biologije